

ANNA MAZUR

**SZKOŁA PODSTAWOWA
IM. KORNELA MAKUSZYŃSKIEGO
W HALINOWIE**

***PROGRAM KOŁA POLONISTYCZNEGO
PRZEZNACZONEGO DO REALIZACJI
W KLASACH CZWARTYCH
(zajęcia rozwijające)***

WSTĘP

Program nauczania języka polskiego w szkole podstawowej w klasach IV – VIII umożliwia nabycie umiejętności posługiwania się językiem ojczystym w zakresie mówienia, pisania i czytania, wyposaża też uczniów w wiedzę pozwalającą na rozumienie oraz interpretację zjawisk językowych, co uwarunkowane jest nauką o budowie i funkcjonowaniu języka.

Celem programu zajęć dodatkowych przeznaczonego dla uczniów klas IV, jest utrwalenie i powtórzenie kluczowych wiadomości oraz umiejętności z zakresu nauczania języka polskiego, wyrównanie poziomu wiedzy i przygotowanie dzieci do zewnętrznego sprawdzianu po szkole podstawowej, a także do konkursów polonistycznych. Zadaniem tych zajęć to podniesienie sprawności językowej uczniów, czyli zdobycie przez nich praktycznej umiejętności swobodnego i prawidłowego posługiwania się językiem w mowie i piśmie poprzez następujące ćwiczenia:

- ortograficzno – interpunkcyjne,
- słownikowo – frazeologiczne,
- gramatycznie – stylistyczne,
- kompozycyjne – redakcyjne.

Ćwiczenia prowadzone na lekcjach języka polskiego w ramach obowiązującego programu nauczania są niewystarczające, dlatego istnieje potrzeba jego rozszerzenia o dodatkowy materiał kształtujący sprawność językową uczniów w warstwie słownej i pisemnej.

Głównie należy zadbać o wzbogacanie i właściwe stosowanie słownictwa, związków frazeologicznych, poprawne budowanie zdań, prawidłowe komponowanie całego tekstu, poprawną ortografię i interpunkcję, o umiejętność odpowiedniego formułowania myśli w zależności od sytuacji komunikacyjnej.

1. CELE

a) Cel główny:

- utrwalenie, wyćwiczenie, wyrównanie poziomu wiedzy i umiejętności w zakresie sprawności językowej w mowie i piśmie,
- poszerzenie i wzbogacanie wiedzy z gramatyki, ortografii, literatury i kultury,
- zmotywowanie uczniów do pracy, pokonywania istniejących trudności i samokształcenia się,
- odpowiednie przygotowanie czwartoklasistów do wypracowań i prac klasowych, testów gramatycznych, a w przyszłości do sprawdzianu zewnętrznego ósmoklasisty.

b) Cele szczegółowe:

- powtórzenie, uzupełnienie i utrwalenie wiadomości dotyczących nauki o języku,
- pogłębienie wiadomości dotyczących epiki, liryki – terminologia związana z tymi rodzajami literackimi
- kształcenie umiejętności redagowania różnych form wypowiedzi pisemnej,
- wzbogacenie słownictwa, gromadzenie słownictwa, zwrotów, wyrażeń potrzebnych przy tworzeniu różnych form wypowiedzi,
- wdrażanie zachowania porządku wypowiedzi ustnej i pisemnej (trójdzielna kompozycja tekstu),
- zapobieganie błędom ortograficznym, interpunkcyjnym, frazeologicznym, stylistycznym,
- stosowanie zasad ortograficznych i interpunkcyjnych w praktyce,
- rozpoznawanie środków poetyckich w utworach lirycznych,
- nauka sprawnego korzystania ze słowników, encyklopedii, tekstów kultury,
- ćwiczenie umiejętności czytania ze zrozumieniem,
- mobilizowanie uczniów do pokonywania trudności w nauce języka polskiego.

2. ORGANIZACJA ZAJĘĆ

1. Zajęcia odbywają się raz w tygodniu i trwają 45 minut, praca jest systematyczna i planowa.
2. W zajęciach uczestniczą wszyscy uczniowie z danej klasy.
3. Umiejętności wyniesione z zajęć dzieci utrwalają samodzielnie w domu oraz na lekcjach języka polskiego.

3. PROCEDURY OSIĄGANIA CELÓW

Wymienione cele będą osiągnięte przez następujące ćwiczenia:

- pisanie z pamięci,
- pisanie ze słuchu,
- wyjaśnianie zasad pisowni ortograficznej i zastosowanie ich w praktyce, gry i zabawy ortograficzne,
- wyjaśnianie stosowania znaków interpunkcyjnych,
- praca ze słownikami,
- redagowanie krótkich i dłuższych form wypowiedzi,
- rozwiązywanie testów – czytanie ze zrozumieniem,
- dobieranie właściwych wyrazów, wyrażeń, zwrotów,
- wyjaśnianie znaczenia związków frazeologicznych i prawidłowe ich stosowanie,
- łączenia słów w związki wyrazowe,

a także poprzez:

- zastosowanie różnorodnych środków dydaktycznych,
- wdrażanie do samokontroli pisanych tekstów,
- pozytywne motywowanie uczniów do aktywnego udziału w zajęciach i konkursach polonistycznych.

4. FORMY ZAJĘĆ:

I. Ćwiczenia ortograficzne i interpunkcyjne:

1. Wprowadzenie i utrwalanie podstawowych zasad ortograficznych i interpunkcyjnych:
 - pisownia wyrazów z ó, u, ż, rz, h, ch wymiennym i niewymiennym,
 - stosowanie wielkiej i małej litery,

- pisownia „nie” z różnymi częściami mowy,
 - pisownia bezokoliczników -źć, -ść, -ać,
 - stosowanie znaków interpunkcyjnych w zdaniu.
2. Ćwiczenia sprawdzające umiejętność praktycznego stosowania zasad ortograficznych i interpunkcyjnych w tekście pisanym.

II. Ćwiczenia słownikowo – frazeologiczne:

1. Ćwiczenia w posługiwaniu się słownikami: ortograficznym, frazeologicznym, języka polskiego, poprawnej polszczyzny, wyrazów obcych i bliskoznacznych.
2. Wzbogacanie zasobu leksykalnego ucznia:
 - wyjaśnianie znaczenia wyrazów,
 - łączenie słów w związki wyrazowe,
 - wyjaśnianie, rozumienie i prawidłowe posługiwanie się frazeologizmami,
 - rozróżnianie środków poetyckich.
3. Ćwiczenia usprawniające posługiwanie się odpowiednimi wyrazami:
 - zastępowanie wyrazów ich bliskoznacznymi odpowiednikami,
 - dobór wyrazów pokrewnych,
 - gromadzenie właściwego słownictwa w zależności od sytuacji komunikacyjnej.

III. Ćwiczenia gramatyczno - stylistyczne:

1. Wzbogacenie i utrwalenie wiadomości o częściach mowy: rzeczownik, przymiotnik, czasownik, przysłówek, przymek, spójnik, itd.
2. Poszerzenie wiedzy o budowie i częściach zdania: podmiot, orzeczenie ich określenia, związki wyrazowe w zdaniu (grupa podmiotu i grupa orzeczenia).
3. Rozpoznawanie i poprawne stosowanie zdań oznajmujących, rozkazujących i pytających.
4. Wyodrębnianie w tekście zdań pojedynczych i złożonych, rozwiniętych i nierozwiniętych.
3. Prawidłowe konstruowanie pod względem stylistycznym krótszych form wypowiedzi.

IV. Ćwiczenia kompozycyjno - redakcyjne:

1. Konstruowanie krótkich (życzenia, pozdrowienia, notatka, plan ramowy i szczegółowy, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie) i dłuższych (list prywatny, opowiadanie, opis postaci, przedmiotu) form wypowiedzi pisemnej z uwzględnieniem:
 - trójdzielnej kompozycji tekstu,
 - odpowiedniego doboru słownictwa charakterystycznego dla danej formy wypowiedzi,
 - poprawności językowej, stylistycznej, ortograficznej, interpunkcyjnej.

5. PRZEWIDYWANE OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW

Uczeń po realizacji programu nabędzie następującą wiedzę i umiejętności:

- znajomość i stosowanie w praktyce zasad ortograficznych i interpunkcyjnych,
- nabycie nawyku sprawnego korzystania ze słowników,
- wzbogacenie zasobu słownictwa,
- swobodne i poprawne posługiwanie się językiem ojczystym,
- umiejętność konstruowania krótszych i dłuższych form wypowiedzi pisemnej,

- wyćwiczenie techniki czytania ze zrozumieniem – rozwiązywanie testów,
- wyrobienie nawyku samokształcenia i samokontroli w procesie nauki, uzmysłowienie wiary we własne siły w pokonywaniu trudności przez uczniów,
- pozytywne wyniki na sprawdzianach, testach przeprowadzonych na lekcjach języka polskiego,
- pozytywne oceny z wypracowań domowych i klasowych,
- odpowiednie wyniki na sprawdzianie kompetencji.

6. OCENIANIE UCZNIÓW

Uczniowie danej klasy czwartej uczęszczają na bieżąco na dodatkowe zajęcia z języka polskiego. Ocena ich wiedzy i umiejętności ma charakter pochwały ustnej lub pisemnej. W trakcie realizacji programu ocenie będą podlegać:

- ◆ aktywność i zaangażowanie uczniów,
- ◆ umiejętność stosowania nabytej wiedzy w praktyce.

7. EWALUACJA PROGRAMU

Ewaluacja programu obejmuje:

- wytwory prac pisemnych,
- scenariusze wybranych zajęć,
- wyniki na sprawdzianach, testach, oceny z wypracowań domowych i klasowych,
- wyniki uzyskane ze sprawdziania kompetencji.